

Moorte Ghu

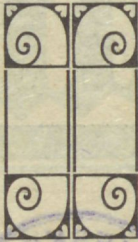

Naismärter

Nr. 6   1928

„Kristuse ja koguduse eest”

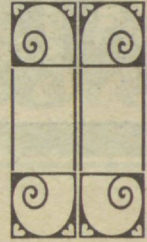
E. Usklikkude Noorte (uskudevaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Villardi tn. 7—1
Laekahoidja: B. Espenberg — Tallinna, Imanta tn. 5
Kirjatoimetaja: E. Ader — Tallinna, Tehnika tn. 5—9
„Noorte Elu“ — toimet. aadr.: Tallinna, Villardi tn. 7—1
„ „ — talituse „ „ Villardi tn. 7—1
„ „ — kirjad „ „ Postkastnr. 284.

„NOORTE ELU“ maksab aastas:

lihtpaberil postiga .	1,30 krooni,	postita .	1,20 krooni.
heal „	2,00 „	„	1,90 „
Välismaale lihtpaberil	1,80 „	heal paberil	2,50 „

Näide hoolsast piibliuurimisest.

Joh. 3:16.

Nõnda armastas — Kõrgeim aste.
Jumal — Suurim armastus.
Maailma — Suurim ring.
Et ta andis — Suurim tegu.
oma ainusündinud Poja — Suurim kingitus.
et igäüks — Suurim ligipääs.
kes usub — Suurim kõneluse lihtsus.
Temasse — Suurim ligitõmme.
ei hukku — Suurim töotus.
vaid — Suurim vahe.
peab omandama — Suurim kindlus.
igavese elu — Suurim, kõrgeim seisukord.
Kristus kõik — Kol. 1:17—18.
Mina ei midagi — 1. Kor. 15:16.
Igapäevane leib — kas toidate endid sellega? — Matt. 6:11.
Igapäevane rist — kas kannate seda? — Luuk. 9:23.
Igapäevane jutlus — kas tegutsete sellega? — Ap. t. 5:42.

Igapäevane uurimine — kas tunnete sellest rõõmu? — Ap. t. 17:11.
Igapäevane suremine — kas lubate seda? 1. Kor. 15:31.
Igapäevane manitsemine — kas armastate seda? — Heebr. 3:13.
Igapäevane valvamine — kas praktiseerid seda? — Öp. s. 8:34.
Püha Vaim kunagi ei vea — Ta juhatab. Tuleproovid sünnitavad kuld kristlasi.
Tarvitatud võti hiilgab alati.
Taevavõti on — palve.
Tarvitatagu ja hoitagu ta hiilgavana.
Viis sõna iseloomustavad 1. Moosese 3 peatükki:
1. Saatan. 2. Patt. 3. Seeme. 4. Riid. 5. Päästmine.
„Wonderful Word“.

Kes kasvatada tahab, peab ise olema kasvatatud.
Suurim tegur ilmas on pühitsetud elu.

Mis meie tõeliselt oleme, paistab meist välja eluraskusis.
Usk ei lähe iial koju tühja korviga.

KÄSIKIRJAD „Noorte Elulule“ samuti muud kirjad toimetusele ja talitusele saata nüüdsest peale postkast 284 Tallinna.

Ootame oma lehe sõbrult nii vanemalt kui nooremalt kaastööliselt, ka neilt, kes ehk vahepeal eemale jäänud, jälle lahketa abi kirjutuste näol lehele, mis rikastaks seda sisuliselt. Vastuvõetavaid kirjutusi püüab toimetuse ikka võimalusel tarvitada. Tehke tööd palves. Rõõmustame kui kõik sõbrad „Noorte Elu“ tööd palves Issanda ette kannavad ja ise püüavad lehe levimisele kaasa aidata.

Kirjutusi palume mitte liig pikku, mis palju ruumi võtaksid.

NOORTE ELU

EESTI USKLIKUDE NOORTE CE LIIDU AJAKIRI

Nr. 6

Kaheksas aastakäik

1928

Surnute jutlus.

Rõne peetud Pärnu surruaial.

D. S. Watson.

„Ja hauad läksid lahti, ja tõusid üles palju pühade ihusid, kes olid maganud. Ja pärast tema ülestõusmist tulid nemad haudadest välja, ja läksid püha linna, ja näitasid endid mitmele.“

(Matt. 27: 52 ja 53.)

Ma ei oska endale ette kujutada, mis pidid inimesed mõtlema ja ütleva. Kinglefid õudsed kuuldufed. Teati rääkida: surruaial juhtuvad kummalsed asjad. Kõik ei ole enam korras. Inimesed, kes sealt tulnud, kinnitafid: paljud hauad on lahti. Ühed pidafid seda provokafiooniks. Nad mõtlefid: Praegu on segased ja rahutud ajad. Leidub isikuid, kes tahavad ärewust sünnitada ja inimeste ergud pingul hoida. Tahavad fogases mees kalu püüda. Ei maksa uskuda. See pole ilmapealt võimalik. Enesest juba hauad lahti ei lähe ja sarnast alatust ometi keegi ei tee, et ta hauad lahti teeb, kus surrud juba ammugi fees. Iseafi kui paar wärskemat hauda oleks awatud. Seda mõiks ennem uskuda.

Jälle tulid aga teised ja kinnitafid: hauad on lahti. Ja mis weel kõige imelikum: hauad on enesest lahti läinud. Inimjalgi pole kusagil näha! Teised, kel enda omaksed seal maetud, jookfid kohe waatama. Pikkumine linna ja surruaia wõi surruaedade wahel muutus elawaks. Paljud olid ehmunud ja hirmunud. Ka tõsisemaidki pani see mõtlema: mis nüüd? Sellesarnast pole ennemalt kuulnud. Head see ei töota. Egas ometi kõige liha ülestõusmine ei ole? Jälle teised raputafid pead: algupärane nähtus! Närwifemate inimeste hädaldamisel ja küsitelamisel ei olnud muidugi otja ega äärt. Sellega ei olnud aga kõik. Paari päewa pärast omandafid need kuuldufed weel äremama ifeloomu. — Teati rääkida: hauad on tühjad! Nende ja nende prohwetite ja preestrite hauad on tühjad! Ja sellele lifaks ilmuifid uued kuuldufed: nende ja nende ihufid on linnas nähtud.

See sündis ligi kahetuhande aasta eest — Jeesuse surma ja ülestõusmise puhul. Olen mõndagi ajaloolist romaani ja jutustust lugenud, ei mäleta aga midagi sellest sündmusest lugenud olewat. Kirjanikud ja kunstnikud, fiin on teil palju ainet! Looge fiit midagi.

See ei ole ajaloo esimene kord, kus hauad on lahti läinud ja surrud on üles tõusnud. Need olid aga üksikud juhtumised. Ainult üks tõusis korraga üles. Siin lähewad aga paljud hauad lahti. Paljud tõusewad üles.

See sündmus tahaks meile mõndagi jutustada. Efiteks küll: misugune suur tähtsus on Kristuse surmal ja ülestõusmisel. Kui maailmas sel filmatilgul ainult wähesed sellest said aru, ja Kristuse surma waatafid paljud kui ühe harilikku märtri surma, fiis sünnitas see waimude wallas erakordset liikumist. Terwe surmaritt oli kihamas.

Siis on see sündmus ettetähdenduseks suurele ülestõusmisele. Siis läksid ainult üksikud hauad lahti, ja ainult ühes linnas, suures ülestõusmisel lähewad aga kõik hauad lahti — üle terve ilmamaa. Ka needki hauad fiin meie ümber. Ja fiis ei tõuse üles üksikud, waid kõik tõusewad üles. Kõik manaaegsed prohwetid ja preestrid ja magad tõusewad üles.

Kõik märtrid kristlikus ajajärgus, kõik pühad, ja kõik, keda on ülekohtusel wiisil surmatud. Aga üles tõusewad ka kõik, kes on loomulikku surma surrud, ja kõik ülekohtused, roimarid ja marodöörid, jumalafalgajad ja teotajad. Ka kõik need, kes elus pole uskunudki ülestõusmisel.

Siis on sellel sündmusel ka sümbooliline tähendus. Kristuse surmal ja ülestõusmisel oli see ime-wägi, et inimestesse tuli elu, kes wõib-olla juba aastakümned ja sajad olid lamanud maamullas ja kellele ükski teadus ega kunst ega ükski wõim ilmas ei wõinud anda elu. Kui Kristus ei oleks surrud ega üles tõusnud, ei oleks need surrud ennast ilmaski liigutanud. Hauad ei oleks lahti läinud; mingit liikumist ei oleks olnud. — Elu patus, nimetab piibel ka surmaks. Seni kui inimene elab pattudes, on ta surrud jumalikule elule. Teda ei wõi ükski teadus ega kunst elawaks teha ega talle anda uut elu. Ruskil ütleb Paulus: „Kui Kristus ei oleks surrud ega üles äratatud, fiis oleksite teie weel oma pattudes.“ — Sellele lifame weel juurde: Kui Kristus ei oleks surrud ega üles tõusnud, fiis ei oleks meil ühte Paulust, kes enesest wõis üelda: „Kristus on minu elu.“

Meil ei oleks ristiusku ega pattude andeksandmist, ega ka seda üleilmlikku misjonitegevust, mis meil nüüd on. Meil ei oleks ühte Bunyanti, kes aeles patumustuses, aga armuõpetuse wäe läbi sai teiseks inimefeks. Meil ei oleks ka kõiki neid usukangelasi ja kannatajaid, kui Kristus ei oleks furnud ega üles tõusnud.

Ma arwan, et furnud, kellest jutt on meie kirjatunnistuses, mitte üksipäinis üles ei tõusnud hauda-dest ja endid ei näidanud linnas wiirastusina, ja siis jälle kadusid, waid et nad inimesile ka midagi ütlesid. Sellest ei laulu aga piibel sõnagi, ja me teeme paremini, kui loobume oletust: mida nad küll wõisid rääkida? Oletame aga, et selles furnuaias lähesisid hauad lahti ja paljud furnud tõuseksid üles, nende seas mitmed, keda meie oleme tunnud, meie omaksed, wanemad, lapsed, wennad, õed, sugulased, mõned, keda meie ise oleme siia jängitanud, ja nad näitaksid endid meile ja neil oleks midagi öelda meie wastu. Aga mida oleks neil öelda? — Teie furnud nende kalmuküngaste all, mida oleks teil öelda meile täna? Ma usun, et nad räägiksid tõsist keelt. Küsimus aga on: kuipalju meie sellest hoolikime? Mitmed lööksid käega ega wõtaks poolegi uskuda.

Esiteks nad ütlesid meile: Sootu teisiti.

Reskajal elafid kaks mõttetarka. Nad targutasid palju ja nägid waewa mõtte- ja usuteaduslikkude küsimuste kallal. Nad löid koguni uued süsteemid. Nende eluõhtu oli lähenemas. Korra tegid nad tõsifelt tegemist küsimusega: misugune wäärtus peaks neil küll olema igawiku walgel? — ja tegid omawahel maha, et kumb neist peaks ennem surema, see ilmuks, kui see peaks wõimalik olema, kas unenäos ehk ühel teisel wiisil, ja katsuks wastust anda sellele küsimusele, et teine wõiks weel parandada, mis end lasid parandada. Warsti surigi üks neist, ega tuuritudki kaua, siis ilmus ta teisele unenäos ja ütles, aga ainult sõnad: sootu teisiti. Sellest pidi ta ametwend järeldama: igawiku walgel on meie tõil sootu teine wäärtus, kui meie arwasime neil olemat. Seal kaalutakse muude kaaludega, ja seal mõõdetakse muu mõõdupuuga. Seal antakse mitmelegi asjale palju wähem tähtsus kui siin ja jälle ümberpöördult: mida inimesed siin pidanud tähtsusetuks, on seal suure tähtsusega. Mu sõbrad! Igawiku läwel hinnatakse mõndagi asja ümber, ja ma arwan, et kui furnud siin üles tõuseksid, siis ütlesid nad: teie olete asjata lootnud selle ja selle peale. Teie olete asjata arwanud: meie oleme ju ikka ristiinimesed, oleme wahest usklikud ka, oleme selle ja selle koguduse liikmed, oleme ristitud selle ja selle usutunnistuse kombe järele, oleme püha õhtusöömaajal käinud ja oleme seda ja seda teinud. Asjata kõik! Jumala ees maksab ainult uus loomus, uus süda. Elu, mis Jumala sünnitatud.

Siis ütlesid ka mitmed furnud, kui nad tõuseksid üles: koristage ära ristid meie haudadelt. Meie ei ole elus armastanud sündmust, mis ristiga ühenduses. Oleme seda ennemini mihanud weel ja halvaks pannud. Meie ei ole elus olnud ristikandjad, ja milline pilge: teie püstitate ristid meie haudadele! — Siis nad ütlesid ka: kiskuge ära need piiblisalmid ja muud ilusad salmikefed: Siin hingab Isandas; siin

puhkab Jumala rahus; siin ootab õigete ülestõusmist; Kristus on minu elu ja surm on mu kasu jne. See on lausa wale kõik. Meie ei elanud siin elus Jumalaga ega furnud ka Temaga. Ra pole meie midagi tahtnud teada furnute ülestõusmisest. Meie elafime ennem: pole midagi. On eluküünal kustunud, on kõik otsas. Pole Jumalat, pole pörgut, pole taewast, pole ülestõusmist.

Mitmed pealkirjad ristidel selles furnuaias ja muits furnuaedes meie maal on jämedad waled. Wast hiljuti kuulsin ühest juhtumisest, kus keegi jõukapoole härra suri. Ta ei uskunud Jumalat ja ütles seda ka awalikult. Kõik teadsid, et ta jumalafalgaja oli olnud. Ta haul peab aga waimulik kõne ja ütles umbes järgmist: meie lahkunud sõber on nüüd läinud õndsasse rahusse; ta puhkab Isandas. Ja õpetaja walet kinnitab weel laulukoor, kes laulab paar kaunimat laulu meie kirikulauluraamatust, nagu oleks siin läinud koju mõni tõsiusklik. Ja kõike seda walet kroonib weel piiblisalm ristil. Ja mis teie arwate, kui see mees peaks wõima mõelda ja rääkida hauas, ta pööraks ennaft sada korda ümber ja karjaks: „Wale kõik! Mul ei ole seda tarwis!“

Ujalehis meie loome sageli surmakuulutuste lõpul: sügawas leinas omaksed, lapsed ja lapselapsed jne. Ja mõnel ristil wõtte lugeda: truu abikaasa, unustamatu sõber, isa ehk ema. Ehk jälle: leinaja abikaasa. Ma tean, nende ristide all siin puhkawad paljud paljud, keda meie tõsifelt taga leiname ja soowikime, et nad elufaina wiibiksid weel meie hulgas, ja leinaloorid, mida üks ja teine kannab, on ainult nõrk wäljendus kurwastusest ja leinaft, mis meie süda sees tuuneb. Aga kahjuks ei wasta kõik järelehüüded ajalehis ja ristidel mitte tõele. Ühe sarnase pealkirja all puhkab keegi jõukas mees. Ta oli pikemat aega haige. Ta lapsed ootasid ega jõudnud oodata: millal ta ometi peaks surema? Seda teadis ja tundis wanake. See tegi talle otsata palju südamewalu ja ta ohkas endamisi: „Eluaeg olen teie pärast waewa näinud ja teile kogunud, ja nüüd, . . . Egas ma igawesti siia jää. Külap surm päästab mind ka, ja siis ma ei ole teile enam koormaks ega tülinaks.“ Oli aga isa oma filmad sulgenud, siis ilmusid kuulutused: sügawas leinas lapsed. Mis ütles nüüd furnu, kui ta seda kõike näeks ja kuuleks?

Seal on keegi noor neiu. Ta käib leinas. Hiljuti suri ta usklik ema. Igakord kui ta tuleb furnuaeda, toob ta wärsked lilled ema hauale. Seal lahkudes läheb ta jälle peole. Mis te arwate, kui see ema tõuseks üles, mis ütles ta oma tütrele? — Wist küll: „Kallis laps, ma ei taha sinu lilli, kui sa oma elumotiisidega punud mulle okaskrooni. Jäta maha oma wana elu, ja nõua Jumalat, kuidas sinu ema sind on õpetanud. Mõttele, kuidas ja mitu korda lubasid, et sa oma ema ei taha kurwastada, ja nüüd tallad ja kõik jalge alla.“

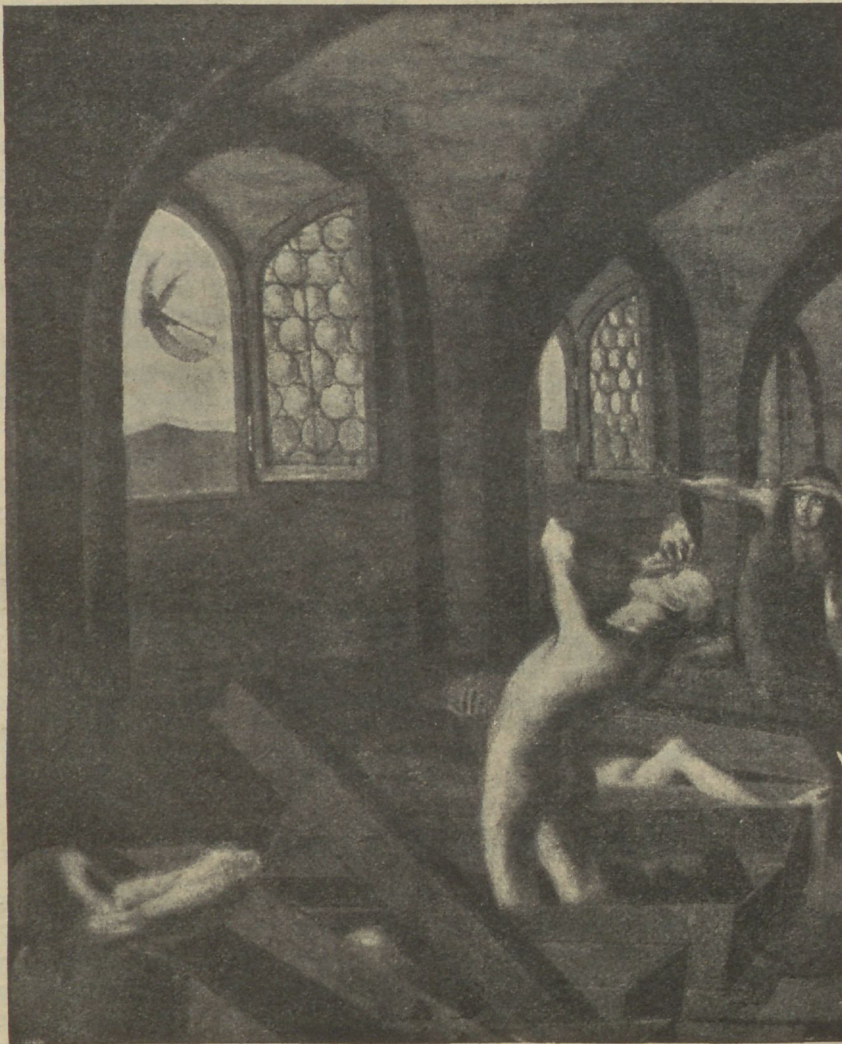
Ja edasi. Kui furnud peaksid siin üles tõusma, siis manitseksid mitmed nende seas meid: korraldage warmalt omi asju.

Mõnele siin ristide all tuli surm wäga äkitselt. Tuli sel tunnil, millal nemad ei oodanud ega tahtnud. Mõnigi oleks weel tahtnud elada, — ja mõne-

legi jäid mitmed asjad korraldamata. Mõnele oli wale alaliseks kiustuseks. Elu paremail tundidel tundsid nad selgesti: meie peame siendama. See ja see on ilmjuütult meie pärast kannatanud. Mõneski tüllis ja kõmu- ja laimujutus oleme süüdlased. Nad liikkasid aga edasi. Seal tuli ootamatult surm, ja kui nad nüüd peaksid võima, siis tunnistaksid nad üles: seal ja seal tõstsin ma sellele ja sellele laimujuttu ja waletasin. Andke andeks! Jälle teised ütlesid: seal ja seal pettime meie seda ja seda. Meie warastajime.

katsuma heaks teha. Üks päew weeres aga teise järele, kuni päris ootamata loodenes nende elupäike. Nüüd igawikus piinab ja pureb see neid, et nad armuajal waikisid surnuks südametunnistuse hääle, ja kui võimalik oleks, siis ütlesid nad meie wastu: „Kuni weel armuaeg on, siis korraldage omi asju.“

Siis puhkavad siin ristide all ka paljud, kes Jumala sõna kuulsid ja Jumala tahtmist teadsid, ja teadsid ka, et neil meelearandamist ja uuestijündi on tarwis, ja teadsid ka, et nende wahekorid Jumala ja

A. Welti. Kui surnud ärkavad.

Ja see on siiski maid nõrk pilt sellest kohutamatõsisest silmapilgust, millest ka käesolewa artikli kirjeldus.

Wargus on meil saanud (rahmuslikeks) pahaks. Siin ristide all puhkavad mitmed suuremad ja vähemad margad, kes inimeste kohtu poolt on jäänud karistamata. Ühte ja teist nende seast ei kahtlustatud kunagi warguses. Neid tunti ausate inimestena. Neil olid linnas majad ja magasinid. Võib-olla mõni mahest küsis arglikult: ei tea, kus nad pidid seda warandust ka saanud olema? Nad ise tundsid aga teinekord terawaid pisteid südametunnistuses, ja nad mõtlesid mahest ka: seda ja seda asja peaksin ikkagi

inimestega ei olnud selge, aga seda meelega päewast päewa liikkasid edasi, kuni surmatuul nende üle puhus ja nad närtsisid. Nüüd närib see neid kui ufs, ja kui võimalik oleks, siis paluksid nad, nagu rikas mees korra: „Jsa Abraham, ma palun sind, et sa kedagi läkitaksid mu isa kotta; sest mul on wõis wenda, et ta neile kinnitaks, et nemadki ei saa siia walupaika.“

Ja weel. Kui neist haudadest surnud tõuseksid üles, ja kui kõigi aegade surnud tõuseksid üles, siis

litleksid nad kõik ühest suust: „Mis inimene iial külvab, seda tema ka lõikab.“ Külvile järgneb lõikus. Meie lõikame just seda, mis meie matšes elus oleme külvanud, ja lõikame seda mitme võrra. Mitmedki sooviksid, et nad oleksid footu teist seemet külvanud, kui nad on külvanud. Nüüd on neil selge, et nad elus on ainult umbrohtu külvanud, teinud ja toiminud, millel mingit igawikuväärtust ei ole, ja mis peab ära põlema. Nad on elus endid petnud, ja on rühkinud ja ehitanud, aga seal puhusid tuuled teiselt kaldalt, ja kõik varises armetult kokku.

Teised on küll head seemet külvanud, on aga kasinasti külvanud, ja nüüd nad lõikavad ka kasinasti.

Ma arvan ka, et kui surnud siin tõuseksid üles, siis kinnitaksid nad meile iseäraliku rõhuga seda wana tött: elu on üürrike, ja igawik pikk. Meil on ainus elu. Ainus kord elame siin ilmas. Ainus kord rändame läbi selle elu, ja meie elul on palju, palju suurem tähtsus, kui mitmed seda arwawad.

Täna sel päewal mõtawad paljud elu väga kergelt. Nende meelest on elu paljas mänguasi, millega mängitakse ja siis, kui tüdimus käes, ära wifatakse. Seda tõendawad need sagedad enesetapped. Wäheseid küstwad endilt tõstiselt: Miks elan siin ilmas? Nende hool keerleb peamiselt selle ümber, kuidas maitsta heaolu siin, kuidas rühkida läbi elu wõimalikult wähese waewa ja jõupingutusega. Masstide hüüdsõna wanas Roomas oli, ja on weel täna sel päewalgi: „Anna meile leiba ja lõbu!“ Singenälga waigiti ja waigitakse aga surnuks. Jeesuse ütelse järelle on aga hing palju ülem kui ihu, tulewane elu palju tähtsam kui elu siin ilmas, ja ühelt poolt juba sellepoolest: siin wältab meie elu ainult üürikest aega, — mõned lühikesed aastad, — seal aga igawesti. Seal otsiwad paljud surma, aga seda ei ole enam. Meie oleme surematud. Seal ei tähenda see midagi, kas oleme siin rikkad wõi waesed, miljonärid wõi

kerjused olnud. Matšel rikkusel ja maral ei ole seal enam mingit wäärtust. Jeesus ütleb: „Mis kasu on inimesel, kui ta kogu maailma kasuks saaks, aga oma hingele kahju teeks?“ Parema on, — tuhat korda parema, elada siin waesuses ja armetuses, kas pimedana wõi pidalitõbisena, kui et elada külluses ja rohkusel ja nautida kõike, mis aga sellel elul on pak-kuda, ja igawesti hukkuda.

Mu sõbrad! Meie elame ainult üks kord siin ilmas, ja selle kohta ütleb keegi laulja väga tabawalt: „Weel enne kui wõid arwata, Jumala ees seisad ja!“ Paljud, kes hooletult on weetnud oma päewad siin ega ole „taga nõudnud jumalariiki ja tema õigust,“ kahetsewad seda nüüd. Neil ei ole kõigemähematki kasu, et nad on siin kogunud kaduwat wara, kuna neil teises ilmas pole mingit wara. Nad on siin omale teadmisi omandanud ja on nendega armastanud hoobelda. See teadmus puudus aga neil, et nende patud on neile andeks antud ja et nende nimi on ülal eluraamatus. Kõigist muist teadmisist on meil ainult siin pisut kasu, teises ilmas on nad oma tähtsuse hoopis kaotanud. Nad on siin armastanud toredasti riietuda, kui neil aga puudub õiguse kuub, mille Kristus on meile nõutanud oma surma ja kannatamise läbi, peawad nad korra seisma alasti ja paljad Jumala Isa ja piha inglite ees, ja kõigi pühade ees, kes on „ehitud pikkade walgete riietega“, kellel on palmioksad käes ja kes laulawad uut laulu, — ja nad hakkawad siis ütlema mägede ja mäeküngaste wastu: katke meid!

Siljuti oli keegi jõukas ja lugupeetud ärimees suremas. Mõistus oli tal weel selge, aga rääkida ta enam ei saanud. Keegi ta omastest küstis, mis-sugune on ta kogumulle oma mõõdunud elust? Seal teeb ta wärisewa käega paberile mõned nullid, sellega tahtes öelda: Kõik, mis ma olen elus teinud ja toiminud, on igawiku walgel paljas nullid. Eluwäärtus Jeesusega on tõesti ainult null.

Meie eelkäijad kangelasel

olid need, kes jätsid oma elu Issanda nime pärast. Esimesed aastasajad ristikoguduse elus on walude ja kannatuste ajad. Tuleproovidest pidid läbiminenema Issanda järelejäimise maksis siis midagi: „Aga teised on naeru ja piitsa kannatanud ja pealegi ahelaid ja vangitorni. Neid on kividega visatud, lõhki saetud, piinatud; neid on mõõgaga surmatud; nad on lambanahas ja kitse-nahas maa läbi käinud; nemad olid vaesed ja wae-vatud ja nende käsi käis kurjasti. Kelle väärt maailm ei olnud. Nemad eksisid ümber kõrbe-des ja mägede peal, ja orgudes ja maaaukude sees... Ebr. 11: 36—38.

Seesugune oli nende meie eelkäijate elutee — väga kibuvitsne ja ohakane. Ja meie nende järeltulijad? Kui hõlbus on meil käia kitsast teed nagu polekski see kitsas, kuna sagedasti sellegi juures veel ohkame ja kaebame.

Ja ometi — nad kannatasid kõik rõõmuga tead-

mises, et waludki mõõduvad ja peale surma neid ees ootab rahupaik ja võidukroon.

Laseme neid oma waimusilmade eest mõõduda, seda vere tunnustajate hulka, kes on kui pilved. Ebr. 12: 1. Vaadake nende võitlusi läbielanud nägudesse, mis hiilgawad sisemisest aupaistusest. Seal näeme nende hulgas meile tuntuid Tehvanust, Paulust, seal sammuvad Jakobus ja Andreas; neile järgnevad kirikuisad Ignatsius, Polikarpus ja teised, ja nii edasi lõpmata rida.

Üle tuleriitade ja metsikute piinamiste, tapakirve alla ja lõukoorte ette wiis neid nende kõrd walitud tee. Tõrvalontidena põletati neid kuninga aedas, et valgustada teistele lõbustuseks öid. Metsiku ja nürinenud tunnetega rahva huviks veeti neid tsirkuse areenidele, kus jälgisid põnevusega massid nende viimaseid heitlusi surmaga.

Nad olid kord otsustanud ja ei taganenud sellest; olid valinud selle tee ja ei pööranud tagasi

kui see viis neid läbi kannatuste ja surma. Tulevad asjad olid neile kallimad tuhatkorda olevatest, nägematud kindlamad nähtavatest. Usk vaatas ülesse ja võitis.

Nüüd vaatavad nad võitjatena tagasi käidud teele ja rõõmustavad, et on päralt jõudnud. Waatavad alla ja ootavad kas leidub järelkäijaid.

Igal aastasajal on oma suurvaimud ja igal aastasajal on ka oma märtrid. Ja see tõendab, et jumalik tee ikkagi on sama kitsas tee.

Esimesed ristikoguduse ajad saavad ühendatud viimastega märtrite, veretunnistajate ahelikuga. Viimane aeg nõuab võib olla sama palju märtreid kui esimenegi.

Vajub päikene, kustub valgus ja saabub öö. Öös aga näeme vast jälle kumamas leeki — need on ohvri altariid. Uusi ohvreid inimlaste hulgast tuuakse altaritele — ette astuvad uued kangelased, kes praegu meie keskel peidetud. Näeme omi sõpru ja tuttavaid, keda ei aimanudki. Ehk leiame iseendidki nende hulgas. Aeg sünnitab kangelasi.

Seal altarite all aga ootavad need, kes eele läinud. Nad ootavad ja neile vastatakse, et nad ootaksid seni, kuni nende kaaskannatajate kangelaste aru täis saab. Ilm. 6 : 10—11.

Ja suur Issand, meie Kuningas, sünnitab omale kangelasi meie naabrimaal ja kaugel Hiinas, neid kes väärt on kandma märtri krooni.

Pilk igaviku: „Kes on needsinatsed, kes valgete pikkade riietega ehitud ja kust on nemad tulnud?“

Ja ma ütlesin temale: Issand sina tead, ja ta ütles mulle: „Needsinatsed on, kes tulevad suurest viletsusest ja on oma pikad riided ära pesnud ja on oma pikad riided valgeks teinud Talle veres . . .“ Ilm. 7 : 13—17.

Jah ristiusk on võimas, sest tal on vägitegusid ja usklikud on vägev rahvas, sest tal on tuhandeid kangelasi eelkäijaid, ja neid sünnib veel praegugi. Meie võime nende üle uhked olla.

Meil on olnud ristikangelasi,
Kes on võidelnud hingede eest.

Elutormidest nad läksid läbi,
Ei nad hoolinud tulest ei veest.

Kes võiks jutustada nende elust
Suurtest vaevadest võitluste sees?
Nemad sagedaste nutsid valust
Silmad läikisid pisarates.

Siiski vere väes nad said ka võitu,
Risti lipule ustavaks jäid.

Kuigi tormid takistasid käiku
Ei nad kõikunud kui pilliroog.

Oh mis auline on langeda kui võitja,
Surra võideldes vaimumõök käes;

Mulla põrmu puhkama ka heita,
Üles tõusta seal Kristuse väes!

P. S.

Elamusi pühimuse teelt.

A. Tiik.

Jõudis paadike üle ulgumere mühavate wete kaldale, wiimaks ometi kaldale. Alles waid siit wõis alata tee.

Lainete harjul oli ta eksinud kaua, ilma eesmärgita, ilma sihita. Mässas mæru, sähwisid piksed ja mürises kõu, pannes hinge põhjani wärisema. Oli tumedaid öid — wahel paistis ka päikest ja libises paadike mööda siledaid wetewälju kergelt ja rõõmsalt — aga kuhu . . . Mõeldes sellele, pani ta pea kätele ja nuttis, sest ei olnud näha ligidal ega kaugel ühtki saart ega kallast. Sügawas hinge põhjas rääkis waikne hääl kaugeist, kõrgeist eesmärkidest. Ja wajus hing enesse, ning kuulas — kuulas juttu ühest ime-likust elust, mille suurust ja aulikkust alles pisut, pisut näis aimawat. Siis tundis ta, kuidas raputas omi walgeid tiibu wõimas igatsus ja lendas wälja teadmata kuhu.

Hädakisana tõusis üles palwe, kandes kätel hinge walu — tõusis üles läbistades tormi ja musti pilwi.

Ja waata: ilmus nägematu käsi tüürirattale, ning juhtis paadi seni tundmata kaldale. Rõõmupisaraid nuttis ta, kui astus jalg teele, mis wiib aulisele eesmärgile, millest kuulis ammu juttu hinge sügawusest, ja mille järele lendas wälja wõimas igatsus.

Onnelik oli hing, sest tundis end kantuna nägematust käest, mis oli kui hella armastaja Isa käsi. Nii wajudes nägematu armurüppe mõtles ta lapserõõmuga jõuda pea igatsetud maale . . .

Ühel päewal hakkas ta kuulma ulgumere tormilaste nuttu. Need, kes pidid jääma maha, olid tulnud kaasa. Tuli neid ükskaawal, tuli hulgani, muud kui tulid ja tulid, ega tahtnud jääda maha ainustki. Kõikudes ulgumerel oli ta neid nii armastanud, wõib-olla seepärast tulidki kaasa. Aga miks tulid nad siia? Rikkuma waikust ja rahu, mida nautides oli ta üli õnnelik,

Tuli neid ükskaawal, tuli hulgani, muud kui tulid ja tulid, ega tahtnud jääda maha ainustki. Kõikudes ulgumerel oli ta neid nii armastanud, wõib-olla seepärast tulidki kaasa. Aga miks tulid nad siia? Rikkuma waikust ja rahu, mida nautides oli ta üli õnnelik, Nuttes ja wirisedes käisid nad järel, kuni hakkas hingel neist kahju, ning sirutas käe, et wõtta kaasa

Ühel õhtul . . .

Lydia Rand.

Lasatessi, salatessi,
laine rannal kohiseb . . .
pittamisi, pittamisi
walu hinges waitset's jääb . . .

Sainte sülle täna heitsin
walutawa südame,
hinge leinad, hinge piinad
matšin armumeresse . . .

Lasatessi, salatessi
laine rannal kohiseb
pittamisi, pittamisi
walu hinges waitset's jääb . . .

Tallinn, 9. VII. 28.

tormilapsed, sest armastas neid wäga. Kõwasti ja wisalt haarasid kinni paljud käed — käed, mis rebisid sageli teelt kõrwale ja tagasi. Raskeks läks käik. Jälle kuulis ta ulgumere kohinat ja tormilaste wõidukisa. Wäsis hing ning õnnest nägi weel kui und. Ahastades langes ta maha. Pääsnud oli ulgumerelt, astunud teele, kuid edasi ei jaksanud enam, sest pidasid kinni käed, keda armastas.

Pöörasel tantsul ulusid tormid, taewast katsid mustad pilwed. Külma- ja ahastuswärinais lamas ta, ning arwas kuulwat õudset ahelate kolinat, millega seoti teda. Kohkunult tõustes katsus wabaks raputada kõigist. Tuikus edasi. Seda tegi üks kord, kaks korda, kolm ja weelgi, aga asjata. Wisalt rebisid armastatud käed waid tagasi . . . Oo, miks oli ta neid armastanud — miks armastas neid praegu!?

Nuttis hing, tundes end wangis seespidi ja wälspidi. Siipoole ja sinnapoole kadusid teed uttu. Mühises waid torm. Laulsid ulgumere tormilapsed wirelajaid wiise, mis puresid tundes weriseks, walusaks . . .

Seal ilmus talle kondine kogu. Ehmusid tormilapsed jäädes waikseks. Oli tunda kui hauaõhku. Tumeda küsiwa pilguga waatasid augus silmad hingele ja liikus ires hambul suu, sosistades kui pimedast kaugusest: „Kas tahad?“ — —

„Oo, sa õudne warjude riigi wõimukandja, kas siis polegi teist teed!“ hüüdis hing ahastades ja langes põlwili selle ette, kes oli ainuke abimees ja siiski waenlane, kes oli wõidetud, aga ometi wõitmatu.

„Ei ühtegi teist,“ oli tume wastus.

Algas wõitlus äge, millist polnud hinges kunagi warem. Ei tahtnud ju surra ainustki neist, kes olid tulnud kaasa. Ja, nii wäga armastas ta neid. Teel aga seisis surm tummalt ja oodates.

Tagasi minna ei tahtnud, sest seal uppus kõik pimedusse, eel seisis waid surm armsamaile — mis pidi ta tegema? Ei olnud ka aega mõtlemiseks kaua, näis nagu kuuleks juba samme seljataga neilt, kes tulewad järele, wiima tagasi ulgumere laineile kõikuma, kõikuma seni, kui wajub, et mitte enam tõusta iialgi. Jälle kuulis hing juttu imelikust elust, mille järele tundis kisendawat jänu. Ja sosistas üks hääl, kui hella Isa hääl: „Ära karda neid anda surma, sest siis jään mina sulle ja mu käsi kannab sind.“

Ei jõudnud enam kannatada hing, waid otsustas:

„Wõta surm, wõta kõik, mis takistab mind minemast edasi!“

Ja waatas ta, kuidas langesid üks ja teine, südamele lähedased, kõik, kes olid tulnud kaasa ulgumerelt. Ei wõinud seisma jääda ainustki surma halastamata wikati ees.

Tihti seisis surm teel ja ta pidi ohwerdama kallimaid. Hinge tee ellu oli kaetud haudadega, kuhu olid püstitatud ristid, mis punasid tõuswa koidu walgel kui werre kastet . . .

Rahu ja hua waikus oli hinges. Imelikult selgelt oli kuulda wahel laulu, imelikust elust, mis pani südame õnnes wärisema. Kogu aeg kandis

nagemata käsi ja ligidal tundis hing teda, kes oli kui hellalt armastaja Isa . . .

Huu, mis see oli? — Kas on siis alles kesköö ja waimude tund? Tõusis ju uue elu koit, aga selgelt nägi hing jooksmas surnuid. Ei tahtnud näha, aga ometi nägi neid, keda ammugi oli matnud. Oo miks jooksewad weel surnud ringi? Kas küllalt paksult ei kaetud neid unustusmullaga, wõi ei püstitatud nende haudadele ristid? Oo ja, kõik tehti, aga ometi liiguwad nad kui õudsed warjud surnulinades. Sealt tulewad nad pikas rongis ja kõigil neil on tegemist hingega, kes arwas ennast ammu, ammu olewat kõigist waba. Kas tõesti? Ja — paraku küll armastas neid weelgi, ei sugugi wähem kui enne. „Mis on mul tegemist surnutega?“ mõtles hing ahastades, kuid siiski oli ta nendega seotud — seotud nagu oleks ta üks neist, kes peab surema ja ometi ihkas elu — jah ülewoolawa elu järele janutas ta . . .

Ühel päewal kui ta saatis üles palweid, mis kandsid kätel hinge kibedat häda selle ette, kelle käsi teda oli kannud, kes oli kui hellalt armastaja Isa, nägi sõnu, mis olid kirjutatud igawesse raamatusse. „Rumal, mis sa külwad, ei see saa elawaks muidu, kui ta ei sure.“ Waatas kaua seda sõna ja mõistis elu sügawamat saladust. Awanes jälle tee, imelik tee, aga ometi tee, mis wiib igatsetud ellu.

Raske oli wõitlus, enne kui astus sellele teele. Otses kui tuhanded wõimud hoidsid kinni jalga edasi astumast. Jällegi aitas nagemata käsi teha esineste sammu, teise ja kolmanda. Hing tundis, kuidas wajutasid ühed käed talle pähe okaskrooni, kuidas nirises weri üle palete. Tundis oma ihul kepihoope, teotawalt sülitati teda. Hellalt sosistas mingi hääl: „Jää wait ja kannata.“ Ei mõistnud aimata enne, et see tee on niisugune imelik. Edasi kuulis ta halastamata otsust enese üle: „Pooge ta risti!“ Rängalt wajutas rist õlga, mida pidi kandma surmapaika. Nüüd wõtsid toored käed ja löid ta risti. Oo walus oli see, enne aimamata walus. „Jää wait ja kannata,“ sosistas hääl. Seal lähenes õudne kondine kogu hingele ja wajus nõrgalt pea, kustusid silmad mis nägid armsamaid surnuid ja elawaid. Kustusid soowid ja tahtmised. Elutult ripub ta ristil.

Põgenesid kohkunud penidena, kadusid kiiresti need, kes rippusid ligi talle. Külma ja surnud oli ta neile. Ei sirutatud neile enam käsi sest need olid kinnistatud ristile, ega astunud wastu jalad, neist olid puurinud läbi naelad. Hii-lisid tagasi õudsed warjud, sest „see oli lõpetatud.“ Ega surnul enam pole tarwis olla ristil. Tulid käed ja kandsid hauda. Maetud oli ta . . .

Oleks nagu kohisenud wägew tuul, mis ajas laiali udu ja pilwed, paistis taewas selge ja hoo-was walgus. Tõusis wäega uue elu päike ja särasid silmad õnnes, sest hing oli kaetud uue ülewoolawa eluga — eluga millest oli kuulnud ammugi juttu sügawas südame põhjas. Surmast oli tõusnud elu. Hõiskas hing halleluuja sellele, kes oli kannud teda kõige selle tee ja weelgi kandis. Ja päiksekullas säras werine rist, see imeliku elu saladus.

XI Alliantskonverents.

Juba üheteistkümnenda werstapostini jõutud! Tähelepanemata on weerenud aastad üksteise järele. Mis kõik selle aja sees pole juhtunud. Kuid Jumal on armu annud oma rahwale ikka uuesti ja uuesti koguneda üle Eesti Tallinnasse nelipühiks „pähi pidama Jumala auks“. See on saanud juba nii traditsiooniliseks.

Suuremat tähelepanu osaks saamata möödus minevaastane konverents ehki oli järjekorras kümnes seega juubeli arv.

Ei saa siin hinnata ja ette tuua kõiki neid kajusi ja tagajärgesi, mis olenenud neist konverentsidest. Igatahes oma algpäivil tekitas see mõte suurt waimustust ja kujunes otsekui Eestiua usuelu Miiluseks. Millise ootuse ja põnewusega sõideti kaugematekski kodumaa

neid wist nimetada alliantskonverentsi vähemateks wendadeks, sest esimene hoiab küll weel oma ulatuse ja mõju poolest wanema wenna paiga oma käes.

Igaüks on hakanud oma laagris tegutsema. Jääb justkui vähem huwi alliantskonverentsidele. Meie soovime, et Issanda tahtmine tema rahwa ühendusest siiski maksma jääks. Kui palju nuktsid ja konarlust on just ka nende konverentside läbi ärafilutud. On õpitud üksteist rohkem mõistma ja eludiguist andma ka teistele.

Sarnased on need mõtted peatudes 11-da alliantskonverentsi juures, millel erakorraliselt tähtis peateem:

Issanda päew.

Ehk mõjus ka seegi kaaja, et oli jõitnud maalt igalt poolt haruldaselt palju osawõtjaid. Issanda tule-

Majad puude all.

kolgastest ja ärrest Tallinna ning kuidas jutustati koju jõudnud saadud õnnistustest ja muljetest. Oid ju need päewad ja koosolekud suursündmuseks.

Tundub nii nagu oleks weidi sellest waimustusest jahtunud, kui mitte küll osawõtjates, sest neid sõidab ikka weel rohkem arwul, kuid vähemalt alliantskonverentsi tegelastes. Tundub neis wäsimust ja wäsimust ka korraldajates. Ojalt on see ka seletatav sellega, et meie

Eesti usuelu ilma pilt on muutunud.

Enne oli alliantskonverents see peaaegu ainukene suurem kogu aastaks ja kogu Eestis, nüüd aga organiseerimise tungiga ühiskutes uskkondades on moodustunud oma ette konverentsid ja pealegi lõpmatuseni. Wõiks

mise ja wiimase aja sündmuste küsimus on wiimase aja põlewamaid päewaküsimusi uskkondade ridades.

Koosolekud Elienthali palwelas. Esimese päewa teem: „Issanda päewa koidupuna“ on jaotatud oma traditsioonilise kolmik jaotisega järgmistesse kõnedesse:

I. P u n g a s w i i g i p u u — R. Marley. Waadeldes elu ja nähtusi poliitika ja waimlikes ilmas märkame ühest küljest suuresonalist rahu propagandat, teisest küljest aga mida palawikulisemaid sõja ette walmistusi ja käärimisi. Kõlblikes elus hirmus allamäge minek, Soodoma ja Noa päewade kordumine. Looduses lõpmata maawärsimised ja muud segadused ja Jumala riigis parteimeel, armastuse jahtumine need kõik kokkuwõetult annawad tunnistust, et wiigipuu on pun-gas ja Issanda tulemine lähedal.

II. Patu inimene. — Kõneleb R. Kaupfi asemel, kes tänawu puudub Ameerikas olu tõttu, ta noorem wend Richard Kaups. Selles selges ettekan- des kujunes pilt antikristuse ehk Kristuse wastase ifi- kuse, kes ühest küljest sarnaneb Kristusele, et üleloomu- likult sünnib, juutide hulgast tuleb ja imetähti teeb ning sama pill aeg tegutses kui Kristus, kuid teisest küljest on täieline wastand, kehastades endas saatanat lihas ja teotades Jumalat. Milline raske aeg saab see olema usklikele, kes jääwad tema walitsuse alla! Kui paljud, wõib olla, wõtawad siis metsalise märgi wastu, et hädadest ja wiletusist pääseda.

III. Juudid — H. Kofamägi. Kõnes leiab pikemalt käsitamist Jumala mõte juutide ärawali- misest iserahwaks -- katserahwaks, kelle läbi tahtis õnnis- tada maailma. Ka laiali pillutatudena püsiwad juu- did iserahwana, et wiimastes aegades kodumaale ta- gasi pööranud wõtta jälle juhtiwat osa Jumala riigis oma kätte.

Kõnede wahaeagadel laulab koor ilusaid kõnede kohaseid laule. Kannab küll ühiskoori niime, kuid ena- muses kõik S. Risti lauljad, kellega liitunud osa ew. kristlasti, teiste ringkondade omad juba mitu aastat järgimööda eemal hoidunud.

Peale lõunawaheaja algab samas ruumis

Waimulik kontsert

Karwa ja Tallinna Sinise Risti laulukooride poolt Karwa ehitatava palwela heaks. Osawõtt on rohke, sest tunnawad ju kõik palju kannatanud narwalastele kaasa.

Waimuliku kontserti lõppedes algab peale

äratuskoosolek.

Kõnelewad wennad Rich. Kaups ja Peeter Sink, esimene ärakadunud poja tagasitulekust, keda armastaja isa suuandmisega terwitas — pilt Jssanda armastusest patuste wastu ja teine saabuwast wõst meie elus ja ajas. Jumala W. teeb tööd ja nii kogub järelkoos- olekul ette hulk päästmist otsiwaid hingi-kellega wõi- deldakse koos palwes.

Teise päewa teemiks on:

Sünnimused Jssanda päewal.

Esimeses kõnes. — Esimene ülestõusmine ja usklikele ärawõtmise selgitab A. Sil- dos selle sünnimuse mõistet, mis wahest paljudest wa- lesti arusaadud. Pikemalt peatub selle juures, kes saawad sellest osa. Mitte kõik, sest rumalad neitsid jääwad maha.

P. Sink, teises kõnes Jeesuse tulemine, wal- gustab Jeesuse tulemise tõstiasja enne tuhandeaastast rahuriiki, mis sünnib kahetõrdselt: esimene kord oma- seid ära wõtma Talle pulmadesse ja teist korda rahu- riiki maa peale seadma. Rahuriigi eel aga käib suur

jõda Jeruusalemma juures, kus antikristuse wäed saa- wad häwitatud, mille järel saab fiske seatud auline

Rahuriik — aine mida suure hurwiga ja elawusega ette kannab w. Saar. Kõik kurjus on kadunud. Saatan on ahelates 1000 aastat. Suured on siis õnnistused, mis usklikele osaks saawad kohtute läbi puhastatud maal. Jeesus Kristus walitseb kuningana. Kõne lõpul laulab kõneleja kantslist orelil kaasmängul

rahuriigi laulu

„Sarnast aega ootan mina“ millele koor ülewalt was- tab. See on konverentfi ülewaim hetk. Waimustu- sega laulawad inimesed kaasa wiimase salmi kordami- sel. Oh, et kõik kord sellest õnnistusest osa saaksid!

Misjoni koosolek kl. 5—7 on jaotatud kahte osja: pool ajast on ohwerdatud wälismisjoni waat- lemisele, mida ette kannab w. R. V. Marley ja teine pool sifemisjoniile — P. Sink. Mõlemis ette- kandes on näha, et weel suur on pimedus kuigi ära- tehtud on wiimase ajal palju. Misjon wajab eest- palweid, andunuid inimesi ja raha!

Õhtul on jälle äratuskoosolek. Kõnelewad wennad Buzkah, A. Partja ja Tintse. Jumala sõna terawad nooled tungiwad südameisse ja hulgana wal- gub inimesi eestpalwele, et saada selgeks oma hinge asjad Jumalaga. Ja paljud saidki, au Tallele!

Kolmas päew wiib konverentfi kuulajaid

Jgawiku läwete.

Siin paistab kahe kõne walgel: I. Wiimane jõda ja lõpukohus A. Bodin. II. Uus taewas ja maa — W. Korjus pilt wiimase aja sünnimusest, lõpu kohtust, kus tuleb igawene äralahutamine. Pi- meduse rüppe kaowad pimeduse lapsed, kuid truud Jss- sanda wõitlejad päriwad oma aulise oodatud kodumaa. Kolmandas kõnes Kes pääseb ja pärib? — J. Mädasson, seatakse rahwas selle wiimase ja tõsi- se küsimuse ette, mida igalühel isiklikult lahendada. Tee taewalinna algab kitsawarawaga ja teegi on kitsas, kus pole patul ja lihal ruumi, kuid see on wõidutee.

Rahjuks ei pidanud wiimase päewa kõnelejad dieti teemidest finni kuidas oleks oodanud.

Lõppemas ongi konverents. Weel

terwituste ja jumalagajätu koosolek.

Terwituste ja jumalagajätu soowe öeldakse paljudest kohtadest lahkumiseks kaasa. Siis ruttawadki juba mit- med rongile. Järgneb kohe weel waimulik koos- olek ja seal kõneles w. Tiesjen Sakka osadusest Par- rabast, kes oma pääsmises wõlgnes tänu Jssandale; teiseks kõneleb w. P. Gildeman. Ka seegi koosolek lõpeb järelkoosolekuga, milles walawad kurwad patu- sed filmawett.

Lõppenud on konverents. Tiiru tõstawad linnud, et tõnsta lendu puhkepaigalt ja algada lendu rasket ja tormist igawese kodumaa poole. Et kõik päralt jõuaksid!

Rännak Ungari ja Itaalia.

Rakles Woldemar.

Florenzis

Oli õõ kui Roomas jaama tulin. Peronile minnes teeb kontroll naeratades mulle märkuse, et piletile kuupäewa pole kirjutatud, mida siis ise lahkelt teeb. Wagun millesse aset wõtan on wärskelt wärwitud, nii et riided ähwardawad kinni kleepuda, kuid sellest hädaohust päästab paber. Algab õõs reis kodumaa poole.

Ilusal pühapäewa hommikul ärkan, wagunis, mis seisab. Kohkun pisut, küsin kaasreisjailt — kas juba Firenze? wastatakse jah. Ilma pikema wiituseteta lahkun wagunist ning olen peagi linna tänawail, milles on esimest korda päewawalgust näinud luuletaja Dante Alighieri, milles hukati 1498 aastal dominikani munk Sawonarola. Florenz — „lilledelinn“ — asub Arno jõe kaldal, 250,000 elanikuga ja on erinew oma ilme poolest teistest Itaalia linnadest.

Wäsimusest hoolimata asusin linna waatlusele. Warasele ajale waatamata olid doomi ukсед lahti. Astun waiksesse kirikusse, kus waid üksikuid liikumas näen. Ei puudu sellelgi kirikul oma rikkalikud ilustusesemed. Mitte kaugel doomist asub Baptisteerium — ristimiskirik, mis kuulus oma uste, eriti idapoolsete poolest. Need on walmistatud kunstnik Ghiberti poolt 1425—1452 aastate wahel; ligi 30 aastat tööwaewa esitawad nad meile, kujutades 10 reliefis wana testamendi sündmusi. Esimene relief kujutab Aadama ja Eewa loomist, pattulangemist ja wäljaminekut Eedenist.

Waadeldes neid on küllalt põhjust haaratud olla nende suurepärasusest, ja imestust tunda selle ande, oskuse ja püsiwuse üle, millest nad meile jutustawad. Ei ole siis imestada kui renessansi suurmeister Mihelangelo nende kohta sõnab: „Need kõlbaksid Paradiisi usteks.“ Et aeg galleriidesse pääsemiseks weel warane, kasutasin seda galleriide wälisehituste waatluseks, mis ka kui kunsti esemed tähtsad, esitades meile renessansi stiilseid kodanlisi ehitusi, Uffizi, Strozzi ja Pitti palazzod (lossid).

Galleria degli uffizi, on tähtsamaid maailmas, mõnekümnes saalis esineb meile wana Itaalia kunstiilu. Galleri on hästi korraldatud koolide järele ja maale on palju, enam kui Rooma muuseumides wõib siin õppida. Ei ole wõimalust nende juures peatuda üksikult. Reas maalidega esineb skulptuur, maakaartid, jne.

Teine sarnane, kuid enam walitud esemetega, on *Pitti galleri*, mis huwitawalt Uffizi omaga käikude ja koridoriga ühendatud.

Siseehituses on Pitti oma ruumide poolest uhkem ja toredam. Antiik osas palju kulda, kallid kiwe ja töid, mis tunnistawad inimeste suurest püsiwusest ja hoolest. Peale kõige leiab waatleja ka modern kunsti osa.

Püüdes kasutada aega ruttasin weel *National Muuseumi* — siin kõitis tähelepanu peale kunsti tööde ka

suur Cosimo Cenni poolt walmistatud prongsist 9170 kilo (325 puuda) raskune kahur, mille pära ots ap. Pauluse pead kujutab — imestasin, ning tõusis küsimus: mis ühendust peaks küll ap. Paulusel sõjariistaga olema, et tema pea seal on kujutatud? Kui waatamisega walmis olin, oli ka keskpäew käes.

Päikese kuumawate kiirte all algasin käiku *Boboli* aia poole. Teed sinna silmitsesin plaanilt pealiskaudselt — mis tõttu enam pidin käima kui see tarwilik oleks olnud. Kuid selle eest oli see huwitawam. Tee läks aegade müüride wahelt ja wõrdlemise kitsas. Et lõunane aeg siis leidus waid mõni üksik jalakäija, kes kuumusest ei hoolinud. Oli wõrdlemisi waikne, mõnus oli siis kui puhus nõrk tuuleõhk. Wäsinud käimisest ja palawusest, wõtsin istet tee ääres, kus juures mõtted kodumaale juba lendasid. Wiimaks paari tunnilise matkamise järele *Boboli* aias.

Aed on kaunis, piiratud puud, põõsad, tiigid, trepid, purskkaewud, tõuseb kord korralt kõrgemale, ülalt awaneb kaunis waade linnale. Et wäsinud olin, läks ka mõnda waatlemis mõnust kaduma — imetlesin suuri kuld kalu tiikes.

Linn oli enam wähem waadatud, kuid puudus weel panoraam ülalt, mida peagi wõimaldas doomi 84 meetri kõrgune Campanilekellatorn. Peale kellatorni on doomil weel kuppel, mis kõrgem kui Campanile ja kuulus on kui renessansi stiili alus ehitus, ehitatud Brunellesco poolt.

Hommikul puudus wõimalus Baptisteeriumi seest näha, oli see alles õhtu wõimalik kus ka katoliku ristimist pealt nägin. Wõõrastawalt mõjus see talitus, puudus pühalikus, sain mulje nagu oleks waid kometit tehtud. Järgmise päewa hommiku poolne kulus weel waatluseks ja korraldusteks ning pärast lõunat liikusin rongiga põhja poole — lähemale kodule.

Tee Florenzist kuni Bologna'ni sõitsin minnes õõsi ära, nüüd awanes seda päewa walguses näha — maad,

orud, tunnelid. Maisi lõikus, käsil niisama kanepi; wiinapuud täis meelitawaid kobaraid, kuid kõigi sellele jääb ikka kurw mulje — kõrwenud rohi, wähe puid.

Bolognast algab Lombardia madalik, rong liigub tassel pinnal, mis rohkesti läbi lõigatud kanaalidega, rõõmustawalt on enam rohelist näha.

Õhtu eeli Weronas, siit peale liigub rong Eische jõe kallast möõda. Loojeneb päike, kullates pisut taewast, kaob ja enam ei näe ma teda Itaalias.

Wäga huwitaw tee osa, just mägede poolest, kuid see möõdub kõik õõs, näen waid pimenewas õhtus mägede tumedaid siluette, mis aeg ajalt ikka õõga end kokku sulatawad.

Õõs kannab elektrirong Saksamaa poole, kuhu hommiku wara jõuan.

Ruule Isal!

Rõõmuta

pean ma
kõrweteedel rändama.
Etfin waene! — Sada rada — —
Roorm weel raske pihal, mida
pean kandma ka.

Raugel weel
eemal eel
näen küll serwal sinawal —
aga millal sinna saan?!
Lee on piik — jõud nõrk! — Kuid teen
palweid filmaweel.

Isate
heldeste
waata oma lapsi peale!
Wähenda ta raskest waewa,
hüüa armust üles taewa . . .
Ruule Isate!

x.

Ka see kavalus äpardus. Wangile oli ootamata jällenägemine heategu; fray Sebastian'ile aga muutusid sest tunnis Mu-nebraaga rõõmupeod wastitaks; Juani ülesandel ajus ta Nuercasje, jeesmijelt haaratud Don Karlofi julgelt ufutunnis-tusest. Wangi sõnumi wemmale: palawa tänu kõige armastuse eest ja palwe põge-neda, oli ta truusti ebasj annud. Ta palwele jäid Don Juani kõrwad kurbits: „Tulewal kuul süüdatakse tuleriit,“ rääkis ta, „ma ei wõi minna.“

„Ei tohiks mõelda, et . . .“

Ka fray Sebastiani waikis.

„Ei ole see koleдайм mööda, ei lahtu ma linnast,“ seletas Juan kindlalt. „Kuid mitte enam sest, mõelge oma päästmisel, fray Sebastian. Paadis sõidate weel sel ööl mõne miili siit ära, palkate siis hobuse ja olete enne hommikut ju kaugele sest pala-wast maast. Elage hästi, — tühast tänu!“

XII.

21. septembriks 1559 seisis Sevilla pi-duriüks. Arid oldi sulatud. Kulgab lii-kusid tänawail, sest oligi uudishimulisi palju näha: tribüünid ühesa Frantsiskuse platil, tuleriit San Sebastiani wäljal, mungad, kes tajase lauluga puid riita la-busid, — hirmuärataw pilt!

Don Juan tundis ääretut hirmu ja walu talli weina pärast, nii pittamisi hii-lisid tunnid. Ta oli omupoja Gonçalvo juures käinud, oli taga ära leppinud. Donna Inez de Gartia, oma õe juures ootas ta oma otja, ta oli surija. Kaebed ja teotused olid ta huulilt kadunud; Donna Maria h Bohorques'i eeskujul ja wäike pruun raamat, millest ta Juan'ile hoid-nud, oldi muutuse toonid, mis näis nii imelisenä. Juan ei mõistnud seda; tas wõitles kõig saatusel wõimul vastu, kiirelt ja rõõmsalt haaratud uus usk oli peaaegu wäärtujetaks muutunud.

Zuba hommikul ajus Don Juan tupp, mille ta siirunud; sealt wõis triani wä-ravaid selgesti näha. Seal oli ta üksi, seal ei pandud teda tähele; wiha, kibedus, kurbus ja walu tohtisid seal talistamatult esile tungida.

Päitele tõusjus hakkasid peakirikul kellad heljema, neile seltsisid teised. Kodanikud toredas mantleis, kes oldi endid wabataht-liselt „surmatunnistajaks“ annud, kadusid losji. Wähe aja pärast awanes losji pea-wäraw, surmarong astus wälja.

Kõige ees lauljad, kolleegiumi õpilased walges riides, siis grupp grupi järele. Esi-ti „kahetsejad“ kandes kustumud künalt, neid kattsis must käisita kumb; siis „kõwad“ inetus kollases kunes, kõrgete paberimüt-sidena, need oldi luterlased, kellede seas Luis d' Abrego, Mebel d' Espinoosa. Siis weel õrnad naised, ushelt sammuvad meh-ed kõrgemaast aadlisoost; neid tundis Don Juan, neid oli üle kahesakümne. Walu-tanal südanel kiindus Don Juani pill rongile; weel iial ei olund ta näinud tja-marra't — musta kuube, millele maalitud wäawlikollased leegid, hirwitawad furadid ja hirmsad lendawad maod, — ega ka kar-rotsa't — jarnaselt maalitud peakatet. Ta hirmus. Teiste hulgas tundis ta nelja

floostriwenda, ka „walge doktori,“ kes laht-les kaua, nüüd aga oli wõidurikkale otju-selc jõudnud. Ebasj — Kristobal d' Arel-laano, don Juan Gonçalvez, Fernando de San Juan, kolleegiumi magister, — ja weel ta sõber ja õpetaja, dr. Bosaada. Lõ-puta rong; julgelt ja kartmatalt astusid ühed, alandlikult teised, ent kõigis elas ühine usutruudus ja wõidurõõm. Ei jäänud maha wahwad naised: donna Isabella de Baena, Maria de Wirwes, Maria de Kor-nel, doktor Gonçalvez'i mõlemad õed ja lõ-puks rõõmus wõitja Maria de Bohorques.

„Do, mu Hispaania,“ hüüdis Don Juan meeleheitel, „on see ju au? — Kuristikul äärel seisjad ja — hukkuw rahwas!“

Wetewoona wajuw rong tasi mööda. Üht teadis ta kindlasti: üks armastatud — kardetud nägu ei olund teiste seas.

Hirmsaim ei saanud talle osaks: näha kallil weema jurnale sammuma; ehk oldi üffilbus ja wangla ju oma töö teinud, wõi seisis surm läwel, üks oli kindel — nad ei näe üksteist siin! — Ta kadestas kõikumatud usku neis ohwreis — tangela-sis; waenlastele andestada? — Tialgi! — Tas oli kõik külm ja surmud!

Üks teine oli seda õppinud halas-taja Jumala armu läbi: Gonçalvo. Sa mal tunnil, mil wõitles Maria de Bo-horques wiimast wõitlust, oli ka tema hing põgenenud, wabanend, pääsind. —

Don Maaneli katsed donna Beatrice'i Don Juanist lahutada jäid tagajärjetuks. Donna Inez ja ta mees toetasid Juani, ja nii pääsis ta wiimaks pruudiga wäike küllabelisise, kus preesterlik õnnistus kin-nitas nende abielu. Warsti sõideti Nuercasje, et seal kaua oodatud õnne maistata. Õnnelik oli waid Beatrice, Juani õnne tunnistasid leinaloorid. Ka wäike pruun raamat pani ta palju mõtlema.

Ka Dolores käis tõsiselt ja tummalt, ta oli tohujetruu kui enne, kuid päite ei paisnud tal. Ta rõõmistas oma noore peremehe õnneist, kuid leinas oma lemmi-ku werise südamega. Juan uskus wenna surma, oli ju wõimata, et ta nõrk teha kaheaastajele wangistusele wastu wõis pan-na, Dolores aga kannatas tühast piina mõeldes surmale, mis Karlofi weel ootab. Ta oli süüta, seda ta teadis, ta tundis ju küllalt head pruuni raamatut, tundis Teda, kes annab hingamise koormatuile ja wae-watuile. Ta oleks walmis kandma Kar-lofi eest üffildust, piina ja wangistust, kui-das ei peaks Karlos õnnistegija pärast sama kannatama? Ta truu, wahwa süda igatjes Karlofi ja ta Päästjat.

Don Juan oli otjastanud ijade wiimase waranduse, wõlgadega koormatud Nuercera müüa ja lahtuda Hispaaniast, raske otjus Kastilia aadimehele. Siiski ta igat-ses paika, kus wõib wabalt oma usku tun-nistada, ja Donna Beatrice'i kodu oli igal-POOL ta läheduses. Fray Sebastian oli plaanile wõidetud, iegi Dolores otjastas wana armatsjaanud losji jätta ja minna oma isandaga laia ilma. — Üht pidi ta aga enne tundma, kindlasti teadma, muudu ta ei lahtunud.

Oh, ja sellele ühele ei olund wabastaja urm weel lähenenud. A13:11:11 omal

kiirel lennul töid talle waid otjatuud päwi, hirmudid, palawikuhiina, elujõu kadumist. See oli ta wangipõlwe pikendanud, sest nii nõrk oli ta olund kui teised tuleridale läi-nud, et ta ushki sammugi ei wõinud astuda. Nii woolas ebasj ta waene elu, troostita, abita, rõõmuta. Ka Maria Gonçalvez, ta heategija siin wanglas, sai oma heategude palga — wangistuse üffikus kongis. — Don Karlos teadis, et paljud ta wenda-dest, õdedest lõpetasid wõitluse. Waluta, lootuses pea nendega ühineda, mõtles ta neile. Torm oli tas waitinud. Ja mis kaugugi tasi? — Kas juudab puurilinnu tiivalõõst puuri purustada? Parem Ju-mala armastuse wajuda ja waitida! Mõ-nikord tõstis ta hääle Isjanda kiituseks. Isjand on mu walguw ja mu õnnistus, keda pean ma kartma? — Isjand on mu elu jõud, kelle ees pean ma waritema? Ehk oli troostiks mõnele wangile teada, et usuwend waitib lähedal.

Oli ka nõrkuse ja meeleheitelsetki, nõrk ihu tumestas waimu; ent suurem, wõit-nam oli siiski walguw omas puhtas, tae-walises selguses. Kes teda külastasid, neil wõttis ta sõjariistad oma alanduse ja hää-dusega, neid wõitis ta waimuterawus ja julgus. —

Kord waitfel õöl kirisesid jälle wõt-med ushes. Walu ja kartus puuri-sid wangi siidant: „Piinapingile.“ oli Don Karlofi ainus mõte. Benewiidu wäskis teda ruttu riituda. Herreera otjis ta riidehilbud kofku; arwatawasti kambri-wahetus. Siis mindi läbi pimedate käi-kude, treppide wäike lufustatud wärawa ette, sealt wälja õue täheselge õdtaewa alla.

Selge, puhta õhu mõjul, millest Kar-los nii kaua oli lahutatud, langes ta kofku. — „Julgust — julgust, fennor,“ sojistas Herreera õjawõtlilikult wangi toetades, „Teid wiitakse dominikaaniwanglasje, kus Teil parem.“

Ta antigi floostriwendadele üle, kes näi-tasid talle ta uue toakese. Karlos ei tun-nud muud kui ääretut wäimust, mis riis-us talt mõlemisi ja mõistmismõime.

Õjimine, kes külastas teda teisel hom-mikul, oli prior. „Su kangus, mu poeg, wihastas inkwiisitori, ja ta tahtis sind maa-aluse kooapse wisata. Seal poleks su elu kuudki kestnud. Jälle palusin su eest ja arwestades su noorusega, otjustati sind paigutata ushte tuppä tõsise kahetsejaga. Sa leiad seal paremad tingimused ja — mis tahtsain — head mõju oma wasele hingele. Jälgi talle, ta kahetseb tõsiselt, on hoolas palumises ja paastumises, Don Juan hüitakse teda meil; olgu ta waew ju juures õnnistatud!“

Don Karlos tänas wiisakal sõnal, ometi ei tahtnud ta priorit petta. „Ma tunnustan Teie headust,“ ütles ta, „kuid tagasi-põõrmisele see mind ei wii. Mu usk põh-jeneb selgel Jumalafõnal, ja ememini la-sek'in end triani pimedamaisje murta heita, kui et salgaksin oma uhu.“ —

Peaegu wastumeelset sammus Don Karlos uude wangikambri, ent imestumult waatas ta uut tuba. See oli suur, pu-has, suure akendega, isjaldas tarwilikke riiste, iegi elemendi luust rist ja jumala-ema pilt ei puudunud. Kahetseja enese kaju ei wastanud Karlofi ettekujutustise.

Järgneb.

Uus kodu

on nüüd Narwa Sinisel Ristil ja C. E.-lastel. Nii ometi on Issand pika ootamise järel oma laste palweid kuulnud ja neile rõõmu walmistanud.

15 aasta eest alustas wend Laar tööd Narwas noorte seas, olles sel ajal weel wedurijuht. Sinepi-seemne taimelawaks oli Penna tuba, mille suurus oli kõigest 2×1 sülda. Istuti põrandal ja peeti armsaid koduseid „Petania“ koosolekuid.

Narwa linna tabawas tulekahjus sõjaajal hukkus tulemerre ka seegi wäike ruum. Uued ruumid

nistatud. Olid sõitnud mitmed sõbrad Tallinnast ja mujalt ühingutest.

Hommikul $\frac{1}{2}9$ algab piiblitund Issanda kiitusest Laul 103 põhjal. Jah, Narwa lastel on ka tõesti põhjust oma Abimeest Issandat kiita, kelle wägewat käewart nad näinud. Suurem koosolek on kl. 4 p. l. kuhu sissepääs laululehtedega à 25 senti ja sellest hoolimata ruumid tungil rahwast täis. Kõnelewad — praost Jalajas, w. w. Sildos, Sink ja Laar. Pole wõimalik kõnede mõtteid esitada

Salu. Puulõige. Narwa vaade.

saadi küll, kuid samuti wäiksed — harilik suurem erakorter.

Töö laienedes kaswas tarwidus suuremate ruumide järele. Hakati mõlgutama maja ehitamist, kuigi see unistusena paistis waestele Narwa sõpradele. Ja ometi Jumal on wastanud nendele paljudele palwetele ja asja nii kaugele wiinud. Aprillil s. a. alustati uue maja ehitust ja 25. juulil s. a. oli suur rõõmupäew — uue kodu pidulik sisseõnnistamine.

On olnud tööd ja waewa — Issand on oma lapsi kinnitanud ja maja on ilus ja kodune umbes 1 miljon wäärt.

Mainitud sisseõnnistamise päew oli kõigiti õn-

ruumi puudusel, kuid Issand oli ligi ja õnnistas wäga sõna kui koorilaulusid, mis wõimsalt kajasid esimest korda uue katuse all andes kiitust Issandale ja kuulutades Jeesuse armastust patustele.

Peale koosoleku teeõhtu piletitega kulude katteks rohkel osawõtul. Siin öeldakse ka mitmelt poolt saadetud terwitused, sõnaliselt, kirjas ehk telegrammi teel.

Hilja õhtuni juubeldas wõitlejate hulk uues kodus tänumeel koos, jagades üksteisele manitsussõnu tulewikuks. Et seegi maja wõiks olla tuletorniks kesk mässawat maailma merd wiimase aja pimeduses hukkuwaile inimhingedele! S.

Liidu aastapeakoosolek.

peeti tänawu nagu paljudel eelmistel kordadel Nelipühi konverentsi ajal. Erandina oli 1927. a. koosolek, mis oli ühendatud waimuliku konverentsiga Haapsalus.

Nelipühi teisel pühäl kell 7 p. l. kogusid saadikud ja teised osawõtjad Allika palwelasse, kus mõnda korda oleme leidnud sooja wastuwõttu. Osawõtjaid rohkesti.

Koosoleku juhatkjaks waliti E. Ader, kirjatöimetajaks V. Veerus.

Esindatud on saadikute läbi enam jagu ühinguid. Rohkesti aega wõtawad terwitused, sest igal ühel on rääkida midagi oma ühingu röömudest ja kurbtustest. Mitmel pool ühinguis on tõusu ja edu märgata, teistes on raskusi.

Sekretäri aruanne: (E. Ader) näitab liikmete arwu püsimist samal astmel. On wähenenud aastate kestel p. p. koolide, laste ja õpetajate arw. Ka kirjanduse läbimüük on langenud, mis osalt seletataw kirjandustoimkondade ülewiiemisest kohapealsetesse kogudustesse.

Wälismisjoni jaoks on möödunud aastal palju ohwerdatud, mis on tingitud huwi äratamisest selle wastu ja misjoni toimkondade organiseerimisest. Rohkem toetust wajab aga liidu töö.

Kõige ohwrimeelsem on olnud Haapsalu 1012 s. liikme kohta aastast.

Noorte Elul (W. Rakles) on 1917 a. olnud tellijate arwus kaswamist. Ainult arwete õiendamises on weel korratust. Lähimüügis on wõitnud Narwa esimese koha 2650 eks., Pärnu aga, kes eelmisel aastal eesotsas käis, on jäänud teisele kohale — (usume mitte kauaks, sest muidu hakkab allapoolminek, waid warsti wõidab jälle esimese paiga!)

Kassa aruandest paistab, et kannatab reisu-sekretäride kassa. Rohkem ohwrimeelt!

Liidujuhataja aruande põhjal on näha, et liidus on kutsetöölise arw wähenenud. On peetud ewangelisatsiooninädalaid; kuigi suuremaid ärkamisi pole olnud, on siiski siin ja seal juurde tulnud uusi wõitlejaid.

Eraldi röömustaw, et liidus on jälle walitsemas ilus üksmeel ja üksteise mõistmine.

Kirjastatud on rida raamatuid.

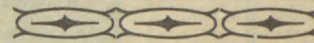
Kinnitatakse 1927. a. aruanne ja wõetakse wastu 1928. a. eelarwe 3500 krooni suuruses.

Uuteks liidu juhatuse liikmeteks walitakse wennad Uuemõis ja Pitkjaan tagawaraliikmeks Haarmann.

Hilja õhtuni kestnud koosolek lõpeb tänu-palwes.

C. E. LIIDU TEATEID

Uuteks liidu juhatuse liigeteks waliti Nelipühil aasta peakoosolekul ewangeliumi kristlastest w. w. A. Uuemõis ja Haarmann ning Pitkjaan S. Ristist.

Ruila ühing pidas 7. aastapäewa 10. juunil Kokmardi talu rehe all. Tallinnast oli sõitnud selleks puhuks Sinise Risti noorte laulukoor, ühes üh. juhataja w. Pitkjaaniga ja liidu juhatajaga. Sõit edasi tagasi sündis armsa wenna Oõweli autol ja kujunes kewadises maastikus imeilusaks. Aastapäew oli õnnistatud. Rahwa osawõtt rohke — palju noori. Oli külalisi mitmelt poolt nende hulgas ka õp. Herschmann Hagerist. Palju Ruila sõprade armastust sai maitsta selles ilusas kohas. Issand kinnitagu omi noori sõdijaid wõitlustes ja tormides!

Jälle üks usklik arst. Ülikooli lõpetas arstina hiljuti õ. Anny Sink, kes on Tartu S. R. C. E.

ühingu liige ja end. juhataja. Praegu töötab ta arstina Kaagwere laste suwekoloniis. Palju õnnistusi sel puhul!

Eeskujuks ühingutele ohwrimeeles wõiks küll seada Haapsalu ühingu. Wäikene ühing ja siiski kogu summas rohkem liidule ohwerdanud kui kõik teised suured ühingud. Nii selgus aasta aruandest, et iga liikme kohta tuleb Haapsalu ühingu aastast üle 10 krooni. See olgu wirgutuseks teistele pealegi kui meie liidu kassa mitmeti kannatab.

Georg Wiinamägi sõitis peale Nelipühi ringreisile Euroopasse, korraldades waimulikke kontserte Lätis ja lauldes Königsbergis ning Londonis radiosse. Sõidu lõppsiht, Ameerika. Issanda õnnistust kaasa!

Kodumaa teateid.

Luteruse uju kiriku liitu Eestis tunsub üldse 153 kogudust, 142 kiriku ja 34 abikirikuga, nagu selgub wiimastest piiskopi aruandest.

Päästearmee, on Eestis töötamas juba uuesti aastast saadit Tallinnas meremeeste kodu nägulates ruumides. Tööl on olnud tagajärge. Artamijele ja eestpalwetele olla tulnud selle aja jooksul sadandeid inimeji. Sõduriji eestlasi on juba mõni-fümmend. Suwel peetakse rongikäike ja wabadhu koosolekuid Rabriorus ja turul. Wälismailt on külasthanud Tallinna omi wiimastel aegadel Taani päästearmee staabi muusikatoor ja Jaanipäewal Soome armeelased. Issand õnnistagu ka selle töö läbi oma suurt tööd hingede päästmiseks!

Tallinna Wennaeste kog. wana palwela 100 a. juubel peeti Jaanipäewal. Osawõtjaid oli rohkesti tulnud laugemateksti Eestimaa nurgadest. On tegutsemas palwelas ka oma noorte osatund mille juhiks end. S. Risti C. E. üh. liige w. Reisman. Noortel on oma laulu- ja mänguoorid. See on rõõm, et siingi noored on toondunud Jumala sõna ümber.

Suwiste konverentside hooaeg on alanud. 17—18 juunil pidasid Baptisti noored oma üldist konverentsi Pärnus, kuna Metodisti noorte E. L. konverents Haapsalus Jaanipäewal peeti ning samal ajal Ew. Kristlaste wabakoguduse oma Tapa lähedal Kõpafel. Olgu need konverentsid kõik Jumala rahwa ülesehitamiseks!

Helsingi konverentsile sõitjail tuleb kaasa võtta tekk, lina, padi ja käterätt. Ka söögipoolist sarnast, mis halvaks ei lähe võib ligi võtta. Konverentsis osavõtjaille on ühiskorterid valmistatud.

Sõita tuleb Tallinnast välja reedel 10. augustil umbes kell 10 hommikul. Kõigil sõitjail selleks ajaks sadama sillale koguneda tolli hoone ette. Soome sõidame omaette laevaga „Ebba Muncki“ või „Viola'ga“.

Pilet edasitagasi maksab 10 krooni (1000 mk.) sel puhul, kui on 150 sõitjat, sellepärast sõitke võimalikult rohkearvuliselt, et sõit odav tuleks. Peale selle passikulud umbes 50 senti. Pileti hind tuleb sõitasaovijail ette maksta sest laeva eest nõutakse ettemaksmist. Kohtade pealt andmed ja raha võimalikult rutem ära saata.

Ühispassi saamiseks on vaja üles anda: eesti perekonnanimi ning sündimiseaeg. Määruste põhjal võivad ühispassiga sõita ainult Eesti kodanikud ja need, kes eeluurimise all ei seisa. Soovitav kõigil võtta isikutunnistused kaasa.

Siin juures lühidalt Konverentsi kava:

Motto: „Noorsugu Kristusele!“

Reedel 10. aug.

kl. 5 p. 1. Palvekoosolek.

kl. 7 „ Tervituskoosolek. Eri maade esindajate tervitused.

Laup.

kl. 8 h. Palvekoosolek.

„ 9—12 I. Mida vajab maailma noorsugu!

- Äratust. Noorsugu hukub sellela.
- Kas aitab lapsepõlve usust või on tingimatult tarvilik ärkamine!
- Mida ärkamine nõuab usklikelt ja kuulutajailt?

kl. 12—1,30. Hommikusöök.

1,30—3 Selgituskoosolek C. E. tööst rajariikides.

3—5 Linnavaatlus

5—7 Lõuna

7— Öhtukoosolek „Otsustusele!“

Pühap.

kl. 8 h. Palvekoosolek

9—12 II. „Mida vajab ärganud noorsugu?“

- Kasvamist Kristuse tundmises.
- Jatkuvat palveelu ja piibliuurimist.
- Tegevust Jumala riigi töös.

kl. 12—1,30. Hommikusöök

1,30—3. Laevasõit saarestikku.

4,30—6 Kontsert — juhatab P. Attila.

Esinevad Eesti ja Soome koorid.

7— Äratuskoosolek.

Esmaspäeval

kl. 8 h. Palvekoosolek

9—12. Kas vastab C. E. liikumine oma nõuetele tänapäeva noorsootöös?

- Äratustöös.
- Noorsoo kasvatamises.
- Kristuse koguduse avitajana ja ehitajana.

12—1,30 Hommikusöök

1,30—3 Kõnesi ja referaate.

(Samal ajal rajariikide C. E. juhatajate ja töötajate koosolek vabakirikus Annank. 1).

3—4 — — —

4,30—6 Lõunasöök

7— Suur lõppkoosolek.

Koosolekud peetakse kaardiväe maneesis. Palugem, et Issand võiks rohkesti õnnistada konverentsi, nii et kellegil ei pruugiks tühjalt ära tulla.

S.

Juhime Noorte Elu tellijate kui ka tellimiste vastuvõtjate tähelepanu sellele, et paljude (ligi 300) aastatellijate tellimisraha alles õiendamata. Palume seda peatselt ära õiendada, et talitusel lehe saatmisega raskusi ei tuleks. Raha õiendada kas otse teed talitusesse Villardi 7 ehk postiga postkast 284 Tallinna või jälle tellimiste vastuvõtjate kaudu.

Kas on teil olemas kõik Noorte Elu aastakäigud algusest peale? Kui pole, siis võite tellida talitusest Vilardi t. 7.—1. Kokkukõidetult saab nägusa raamatu, mida võite uuesti ja uuesti jälle kätte võtta ja lugeda huviga. Eraldi väärtuslik on lugeda mõnda asja aastate pärast uuesti. Talitus on hinda alandanud ja nii maksavad aastakäigud: 1921 a. — 80 senti, 1922 a. — 100 s. ja 1923—1927. hariikul paberil 100 senti paremal pab. 1.50 aasta-käik. Tellige enne kui nad lõpevad. Postiga saates tuleb lisada iga aastakäigu kohta 20 senti posti kuludeks.

Noorte Elu on avanud abitalituse Tallinnas Vene t. 10 J. Sakeuse puusärgi äris, kus võib õiendada Noorte Elu kui ka muid kirjanduse arveid. Seal samast on saada C. E. Liidu poolt ilmunud kui ka muud vaimulikku kirjandust ja Noorte Elu üksiknumbreid.

Kui saadate rahasaadetisi Noorte Elule, siis adresseerida lihtsalt Noorte Elu postk. 284 Tallinna, mitte enam v. Raklese nimel, sest kuna v. Rakles puhkusel viidib, tekitab kättesaamine postil suuri raskusi.

Ateistid on ärevuses, et üks osa kinofilme ristis-
usku propageerida tahab. Eriti filmid: „Kuningate
kuningas“ ja „Kümme käsku“. Nim. filmide vastu
avaldati resolutsioon, millega selliste filmide edes-
pidist ettekannet takistada taheti.

Filmikuningas „Mr. Will Hays vastas sellele:
„Usk ja Jumal on tähtsamaid tegureid inimelus
ja selleks, et vaid rahuldada ateiste, ei saa neid
mitte kõrvaldada.“

10. mail sai Londonis kindral Boothi poolt
„Päästearmee Piiblikoolile“ nurgakivi pandud. Nim.
koolis kavatakse umbes 500 kadetile pääste-
armee teenistuseks vastavat haridust anda. Maja
läheb umbes 7 miljoni krooni maksma.

Soovitusvääriline streik. Kummaline streik, mil-
list vist küll kunagi ennem pole olnud, puhkes
hiljuti kusagil Brooklyni vabrikus. 400 tütarlast
loobusid tööst, sellep. et nad ei soovinud kauem
oma meeskaastööliste inetuid viisakusevastaseid
kõnesid kuulda.

Hirmsast näljahädast Põhja Hiinas kirjutab mis-
joniarst Dr. Haensel: Schantungis provintsis sure-
vad tänapäev umbes 4 miljoni in. nälga. — Üheksa
miljoni inimeste ainuke toidus on noor tärkav
nisu, mis mitte kõrgem ei ole kui meil aprilli
kuus. Puukoort, juuri ja kuivanud lehti süüakse.
Teedel lamavad lugematud kerjused, närudes ko-
hutavas mustuses, kärnades ja täis putukaid. Kui
mul tahe tuleks kellegile neist midagi annetada,
viskaks teised mind kividega, et neile ülekohtu
teen.

On tunne, et nood, kuni viimase võimaluseni
luukeredeks muutunud kogud haudadest tõusnuile
kuuluvad. Omi haavu ja vigastet liikmeid näitavad
nad meeleldi, selleks et kaastunnet äratada. Uulit-

sail mustushunnikuil on nende ööase. Kui meil
keegi nii oma koera ööbida laseks see saaks looma
piinamise pärast karistatud. Auf der Warte'st.

Hiinas peetakse sõda mitte üksipäinis välis võimu
vaid ka usu pärast. Kommunistlik Kristuse vas-
taste vihavaen on ka kristlaste ja iseäranis Hiina
soost koguduste õpetajate ning misjonäride peale
sihitud. Nagu misjonilehed teatavad, on koguduste
vaimulikke seal tagakiusatud ja piinatud. Ühte
õpetajat Hankaus seoti, peksti ja veeti sõimu-
sõnade ja karjumiste saatel läbi linna. Siis ta veeti
ühele kõrgele näitelavale lärmitseja rahva ette ja
lubati temale vabadus, kui ta Jeesuse ära salgab.
Tema vastus oli: „Mina olen kristlane. Teie võite
mind tappa, kuid oma hingeheitmiseni ei jäta ma
järele Kristust kuulutamast. Ja kui ma surnud
olen, jääb mu vaim sellele paigale püsima, kui
oma Issanda tunnistaja.“

Kahte õpetajat pekseti ja siis heideti nad vangit-
orni. Ka neile lubati anda vabadus, kui nad sal-
gavad ära Kristuse. See oli Tehvanuse surma-
päeval 26. detsembril (teisel jõulupühal). Need
mõlemad jutlustasid ümberolijatel Tehvanuse loo
ja lõpetasid sõnadega: „Meil läheb Hiinas tarvis
mehi nagu Tehvanus.“ Ja kui nad seda Jumalalt
paluma hakkasid heitsid ka teised vangid nendega
põlvili. — Siin on vili valmimas. Lõikust on palju!

„Meie Kirikust.“

Maailm tunneb vaid üht usundit, seda, mille
tunnusmärgiks on mõök või kuld ja templiks kasarm,
börse või lõbumaja. See on kõikjal maailmas va-
litsev, mida inimesed innuga teenivad tegudes,
kuigi ei tunnusta seda suuga.

Giovanni Papini.

Väljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Vastutav toimetaja: P. Sink. Toimetuse aadress: Tallinnas, Villardi t. nr. 7—1.

8010

I. Tallinna matustalitusäri asub nüüd

Wene tänav nr. 10, kõnetr. 6-98, postimaja vastas.

Aust. w. I. Sakeus.

Teen iga-
luguseid **kellasepatöid.**

Tellimised palun ära anda: Tallinnas, Villardi tänav
nr. 3—10 (hoovis).

Terwitades w. **G. Henny.**

Usklik
hambaarst **pr. M. Sacharias.**

Vastuvõtmine 11—1 ja 4—6 Vene tän. 12—6

Kõnetraat 31—31.

Õpilaste vastuvõtmine

Ühendatud Usklikkude Hariduseltfi
algkooli

Tõigesse 6 klassi on esmaspäeval 23., teisipäeval 24. ja kesk-
nädalal 25. augustil j. a. kell 4—7 p. l. Karu tän. nr. 16,
Zuudi ühisgümnaasiumi ruumis. Õppemaks 20 krooni pool-
aastas. Teistest koolidest ületulijatel kaastatuna jeniiste koolide
tunnistuseb.